

07.04.2022

Група № 16

Мегей А.В.

Історія України

Урок № 35

Тема уроку: **Голодомор (1932-1933)**

Хід уроку

- 1.** Перегляньте відео: https://www.youtube.com/watch?v=7AWnp2_zy4Q
- 2.** Опрацюйте конспект уроку:

Геноцид — дії з наміром навмисного створення для членів будь-якої національної, етнічної, расової чи релігійної групи населення таких життєвих умов, що розраховані на повне або часткове її знищення (стаття II Конвенції ООН «Про запобігання злочину геноциду і покарання за нього» від 9 грудня 1948 р.).

«Закон про п'ять колосків» — поширене в народі назва репресивного закону в СРСР часів Голодомору. Документ мав назву Постанова ЦВК і РНК СРСР «Про охорону майна державних підприємств, колгоспів і кооперації та зміцнення суспільної (соціалістичної) власності» від 7 серпня 1932 р. Okрім закону, існувала також таємна інструкція щодо його застосування. Закон установлював покарання за розкрадання майна: «розстріл із конфіскацією всього майна і з заміною за пом'якшувальних обставин позбавленням волі на термін не нижче 10 років з конфіскацією всього майна». Амністія у цих випадках заборонялася.

Чорна дошка — система психологічного, військового та адміністративного терору радянської влади проти сіл, які чинили опір заходам більшовиків у аграрній сфері. Занесення цілих районів, населених пунктів, колгоспів, сільських рад на “чорні дошки” означало оточення їх спецзагонами та військами, недопущення виїзду населення за межі цих територій, вилучення всіх продуктів харчування, заборону торгівлі.

Хлібозаготівлі — заготівля державою хліба (зерна) відповідно до затвердженого плану. Здійснювалися більшовицькою владою на території України з 1918 р. Хлібозаготівлі супроводжувалися примусовим вилученням хліба в селян. У 1932 р. до України було відряджено хлібозаготівельну комісію на чолі з В. Молотовим та Л. Кагановичем. Комісія

розгорнула широкі карально-репресивні заходи (проводилися показові суди та страти, проти керівників на місцях застосовували репресії). За невиконання хлібозаготівель колгоспи, села, райони заносилися на "чорні дошки". Голодомор був одним із наслідків хлібозаготівлі протягом 1931-1933 рр.

Голодомор 1932-1933 років — геноцид українського народу, здійснюваний тоталітарним комуністичним режимом у ході утвердження соціалістичної економіки в СРСР, підпорядкування суспільства партійно-державним органам влади та встановлення в країні особистої диктатури Й. Сталіна.

Причини Голодомору 1932 – 1933 років:

- прагнення комуністичної влади ліквідувати приватновласницькі настрої українського селянства та завершити колективізацію;
- сталінська політика форсованої індустріалізації;
- завищенння плану заготівлі хліба;
- для забезпечення виконання плану хлібозаготівлі в селян вилучали хліб за будь-яку ціну. Кампанія перетворилася на цілеспрямоване фізичне винищенння українців;
- вилучення в селян залишків продовольства й запасів у разі неви-

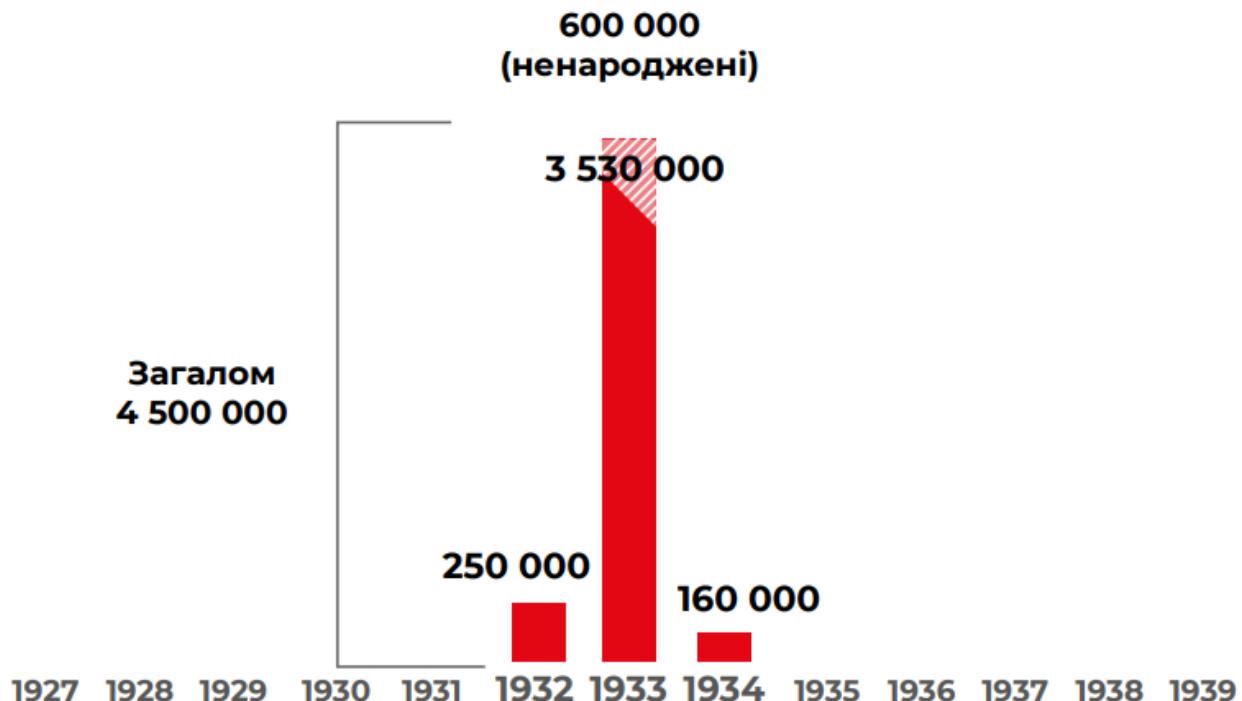
Перебіг Голодомору 1932 – 1933 років:

- упровадження жорстоких заходів щодо селян («Закон про п'ять колосків» від 7 серпня 1932 р.);
- початок діяльності хлібозаготівельної комісії (жовтень 1932 р.);
- уведення паспортної системи та заборона виїзду селянам з районів, що були охоплені голодом (грудень 1932 р.);
- заперечення факту голоду та відмова від допомоги міжнародних організацій.

Наслідки Голодомору 1932 – 1933 років:

- величезна смертність населення (блізько 4,5 млн осіб, серед них 3,9 млн — втрати, пов'язані з надсмертністю, а ще 600 тис. — із дефіцитом народження);
- вимирання українського села, переселення сімей з інших республік СРСР (переважно РСФСР) на обезлюднені землі;
- опір селян було зламано, завершено впровадження колгоспної системи;
- завершення індустріалізації за рахунок коштів, отриманих від експорту вилученого хліба;

- утрата ініціативності селянства та перетворення його на залежного від держави, занепад сільського господарства.

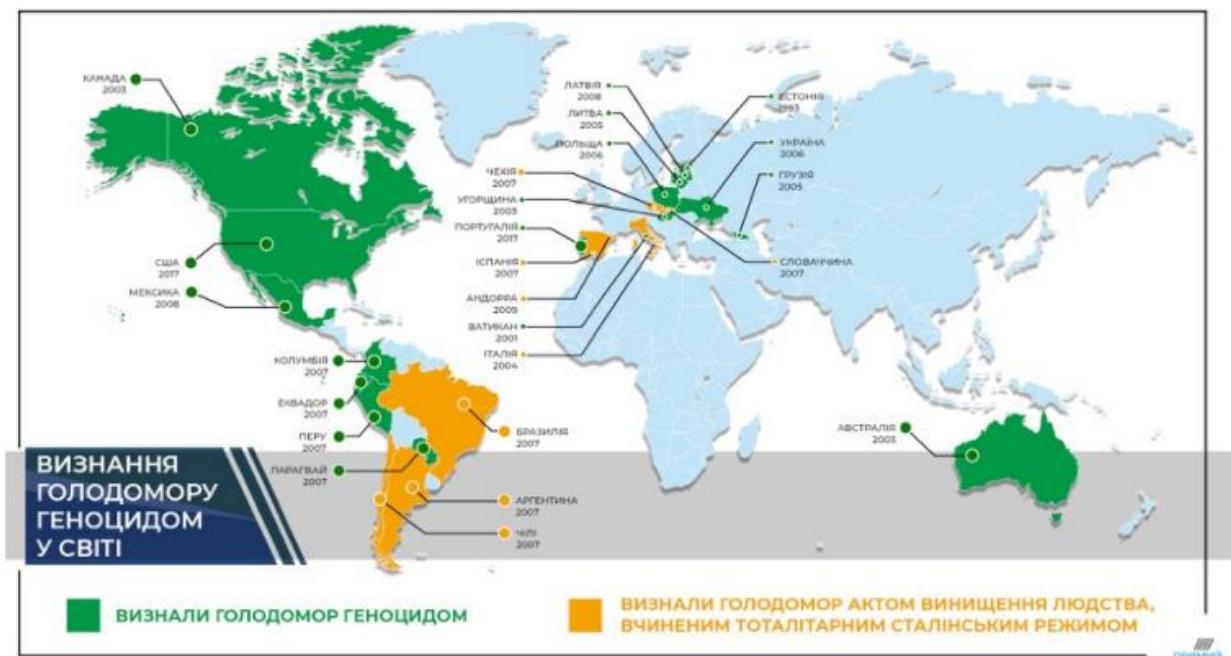

«Втрати через надсмертність в Україні внаслідок голоду в 1932 – 1934 роках» [графік], Убиті Голодомором: реальна кількість жертв та докази штучності, Дмитро Джулай, Влад Крилевський. Матеріал для Радіо Свобода. 2018. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29621454.html>

Голодомор 1932-1933 рр. став одним з найбільших злочинів комуністичного режиму проти українців. В Україні Голодомор визнаний Законом України «Про Голодомор 1932–1933 рр. в Україні», який було ухвалено Верховною Радою 28 листопада 2006 р. Згідно із Законом, Голодомор 1932–1933 рр. в Україні є геноцидом українського народу. Його публічне заперечення визнано наругою над пам'яттю мільйонів жертв, приниженнем гідності українського народу і є протиправним.

Постановою Апеляційного суду міста Києва від 13 січня 2010 р. радянських керівників на чолі з Йосипом Сталіним визнано винними в геноциді українців у 1932-1933 рр.

17 держав світу вже визнали Голодомор геноцидом українського народу, і тепер ви знаєте чому, проте міжнародне визнання Голодомору-геноциду, на жаль, для багатьох країн є політичним моментом.

«Визнання Голодомору геноцидом у світі» [карта], «Пам'ятаємо кожне зерня 33-го»: як вчиняли Голодомор в Україні», Ігор Кромф, матеріал для «Прямого». 2019. URL: <https://prm.ua/pam-yatayemo-kozhne-zernya-33-go-yak-vchinyali-golodomor-v-ukrayini/>

3. Виконайте тест

1. Коли ухвалено постанову ЦВК і РНК СРСР, уривок з якої наведено?

«1. Прирівняти своїм значенням майно колгоспів та кооперативів (урожай на ланах, громадські запаси, худоба, кооперативні склади та крамниці тощо) до майна державного і всебічно посилити охорону цього майна від розкрадання. 2. Застосовувати як захід судової репресії за розкрадання колгоспного та кооперативного майна вищу кару соціального захисту – розстріл із конфіскацією всього майна і з заміною за пом'якшувальних обставин позбавленням волі на строк не менше 10 років з конфіскацією всього майна. 3. Не застосовувати амністії до злочинців, засуджених у справах про розкрадання колгоспного та кооперативного майна...»

А 1930 р.

Б 1931 р.

В 1932 р.

Г 1933 р.

2. Оберіть правильне твердження

А колгоспи швидко довели свою економічну перевагу, тому українське селянство підтримало колективізацію

Б маючи за мету зламати опір українського селянства та завершити колективізацію, керівництво ВКП(б) та КП(б)У свідомо організувало голод в Україні

В керівництво ВКП(б) та КП(б)У не знало справжніх масштабів голоду в Україні, тому не організувало масової допомоги українським селянам

Г радянське керівництво вважало за доцільне перерозподілити кошти, отримані за рахунок промисловості, та спрямувати їх на потреби сільського господарства

3. Яким чином керівництво СРСР реагувало на інформацію, приклад якої наведено в уривку з джерела?

«Становище з браком продовольства на селі виявилося тут, у Дніпропетровській області, набагато важчим і серйознішим, ніж я міг передбачити. Я просто завалений щоденними повідомленнями й

матеріалами про випадки голодної смерті, опухання і захворювань від голоду. Останніми днями дедалі частіше надходять повідомлення про трупоїдство і людоїдство».

З листа керівника Дніпропетровського обкому партії до Й. Сталіна.

А надавало допомогу відповідним регіонам за рахунок резервних фондів продовольства
Б перерозподіляло продовольство в межах країни, аби забезпечити необхідним усі регіони
В звинувачувало авторів подібних документів у саботажі хлібозаготівлі, пособництві ворогу
Г залишало подібні повідомлення без уваги, називаючи їх неправдивими

4. Які регіони позначені на карті темним кольором?

А з найвищою кількістю селян-одноосібників на початок 1932 року

Б з найбільшою кількістю жертв Голодомору 1932–1933 років

В з найнижчими показниками хлібозаготівель восени 1932 року

Г з найбільшою кількістю селянських антиурядових виступів у 1932–1933 роках

5. Оберіть твердження, які стосуються Голодомору 1932–1933 років

Визначте 3 правильні відповіді.

А радянська влада свідомо замовчувала масштаби голоду та смертності

Б голод був створений штучно та спрямований проти українського селянства

В здійснювався шляхом часткової конфіскації хліба та окремих видів продовольства

Г мав забезпечити формування приватної власності в сільському господарстві

Д отримані з продажу хліба гроші влада спрямовувала на індустріалізацію

Е здійснювався з метою швидкого згортання українізації та колективізації

Виконані завдання відправте мені на електронну пошту anastasiamegei@ukr.net. У темі листа вказати ПІБ, номер групи, номер уроку і дату.

Шановні учні, для кращого опанування теми, рекомендую вам переглянути відеоматеріал!!!